

4. Данілков А.С. Інформаційно-комунікаційні технології забезпечення управлінської діяльності. Кваліфікаційна робота. м. Тернопіль. 2023, с.42. URL: <https://cutt.ly/heKh3SGv>

5. Антикорупційна програма Міністерства оборони України на 2021-2024 роки. Наказ Міністерства Оборони України від 31.08.2021 року №264. URL: <https://cutt.ly/ieKh7Tnv>

Шопіна Юлія Олегівна,

доцент кафедри кримінального права та кримінології Навчально- наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 1 Закону України «Про основи національної безпеки України» (зі змінами) національна безпека – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного, конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [1].

Одним із основних факторів, що загрожує національній безпеці держави є корупція.

Наслідки від корупції в середині країни є небезпечними та руйнівними у сфері державної безпеки, внутрішньополітичній, зовнішньополітичній, соціальній, фінансово-економічній, екологічній, війсьній, інформаційній та інших сферах.

За результатами дослідження Центру Разумкова, переважна більшість українців визнала корупцію найбільшою загрозою для національної безпеки України. Саме корупційний фактор лідирує у списку внутрішніх загроз, а також посідає одне з перших місць серед зовнішніх.

Слід зауважити, що 30 % українців вважають внутрішні загрози більш небезпечними для незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, ніж зовнішні. Притому, що Україна веде активні бойові дії, лише 18 % громадян бачать загрозу національній безпеці зовні [2].

До найбільш негативних наслідків впливу корупції на національну безпеку України можна віднести таке:

1. Порушення з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування Конституції та законів України, прав і свобод людини і громадянина.

2. Поширення корупції в органах державної влади та поєднання бізнесу і політики.

3. Переважання в діяльності управлінських структур особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними. [3].

Окрім того, корупція може мати серйозний вплив на національну безпеку через підтримку злочинних угруповань, нелегальну торгівлю та тероризм.

Вона також може сприяти насильницькій зміні чи повалені конституційного ладу або захопленню державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканість України та іншим небезпечним діям.

Корупція також послабила здатність уряду забезпечувати верховенство права, дозволяючи діяти безкарно [4].

Досвід розвинених країн показує, що антикорупційне законодавство повинно передбачати найсуворіші покарання за корупційні злочини, прирівняти корупцію до державної зради, максимально великі штрафи і терміни ув'язнення, заборону професійної діяльності на майбутнє, позбавлення пенсії та соціальних пільг, а конфіскація коштів та майна, набутих злочинним шляхом, відбувається незалежно від їхнього кінцевого власника тощо, а відповідальність за вчинення корупційних діянь є невідворотною і не має строку давності [3].

Отже, протидія корупції є стратегічно важливим аспектом сучасної української політики задля досягнення економічного розвитку та зменшення загрози для національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про основи національної безпеки України» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text> (дата звернення: 27.11.2024).

2. Оцінка громадянами ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-dovira-dosotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-traven-2023r>(дата звернення: 27.11.2024).

3. Фердман Г. П. Корупція як одна з головних загроз національній безпеці України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Том 35 (74) № 1 2024. С. 202.

4. Corruption in organised crime. *European Commission*: website. URL: <https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal->

Шрамко Олександр Михайлович,

директор Тернопільського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, доцент кафедри кримінального права та процесу Західноукраїнського національного університету, доктор філософії у галузі права «Право»

**ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ**

Однією з найбільш розповсюджених та ефективних форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, є залучення спеціаліста. Діяльність спеціаліста у кримінальному провадженні врегульована ст. ст. 3, 71, 72, 77, 79, 80, 83, 105, 122, 126, 228, 237, 240, 245, 262, 266, 327, 329, 357, 358, 359, 360, 361, 496, 517 КПК України.

Різноманіття речей, документів, процесів та явищ, що супроводжують корупційні кримінальні правопорушення, обумовлює необхідність залучення до їх розслідування широкого кола спеціалістів, що володіють спеціальними знаннями у різних сферах наукових знань.

У відповідності до змін, внесених Законом України № 4009-IX від 09.10.2024 [1] до ст. 71 КПК України, «спеціалістом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками і може надавати консультації, пояснення, довідки, висновки та інші документи під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок» [2].

Відтепер, спеціаліст може бути залучений сторонами кримінального провадження під час досудового розслідування і судом під час судового розгляду не тільки для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складення схем, планів, креслень, відбір зразків для проведення експертизи тощо), а й для надання довідок, висновків та інших документів у випадках, передбачених пунктами 7, 8, 9 частини четвертої статті 71 УПК України, а саме:

Вказані зміни мають суттєве значення при розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень, оскільки серед